

I

De appel viel op Elena's hoofd. Van de schrik beet ze op haar tong en haar voet gleed van de volgende sport van de ladder. Ze viel de twee meter naar beneden op de harde grond en plette een rotte appel, zodat haar nieuwe werkkleren van achteren onder de plakkerige smurrie kwamen te zitten.

'Pas je op, Elena?' riep Joach vanaf een andere ladder. De appelmand op zijn rug was bijna vol en de draagband sneed in zijn voorhoofd. Ze keek naar haar eigen mand, waarvan de inhoud over de grond in de boomgaard was gerold. Met een gezicht zo rood als de appel die haar had geraakt, stond ze op in een poging nog iets van haar waardigheid te behouden.

Ze wiste het zweet van haar voorhoofd en keek naar de zon, die laag boven de horizon stond. De lange schaduwen van de namiddag kropen dichterbij. Zuchtend zocht ze haar appels bij elkaar. Straks ging de bel voor het avondeten, en zelfs als ze alle appels terugvond, zou haar mand nog maar voor iets meer dan de helft gevuld zijn. Vader zou wel weer boos zijn. 'Altijd met je gedachten ergens anders,' zou hij haar verwijten. 'Als er echt gewerkt moet worden, geef je niet thuis.' Ze had het hem al vaak genoeg horen zeggen.

Ze legde een hand op de ladder die tegen de boomstam stond. Het was niet waar dat ze alles deed om onder het werk uit te komen. Ze vond het niet erg om hele dagen op de akkers of in de boomgaarden te werken. Maar door het eentonige werk dwaalden haar gedachten meestal al snel af naar alle interessante dingen die ze om zich heen zag. Vandaag had ze het verlaten nestje van een kakora ontdekt, weggestopt tussen twee takken van een fruitboom. Mateloos geboeid had ze het ingenieuze bouwsel van takjes, gedroogde modder en bladeren bekeken. Daarna was er het spinnenweb geweest, zwaar van de dauw als een met edelstenen bezette kanten draperie. En de lege pop van een vedelaarkever, vastgekleefd aan een blad. Er was zoveel te bekijken en te bewonderen. Ze rekte zich uit om de zeurende pijn tussen haar schouderbladen te verdrijven, starend naar de eindeloze rijen appelbomen. Even voelde Elena een steek van benauwing – de 'kriebels', zoals haar moeder het noemde. In het verleden hadden de arbeiders vaak gefluisterd over de ver-

stikkende aanraking van de boomgaard. De bomen hadden het hele hoogland verzvolgen; ze spreidden zich als een deken uit over honderden hectaren, van de verre toppen van de hoge Tanden tot aan de vlakten in het laagland. De boomgaard had weliswaar in elk jaargetijde een ander gezicht – een kleed van roze en witte bloesems in het voorjaar, een ondoordringbare zee van groen in de zomer, een warrig staketsel van takken in de winter – maar in al zijn massaliteit had hij iets onveranderlijks dat de ziel aanvrat en leegzoog.

Elena huiverde. De bomen maakten de horizon rondom onzichtbaar. Door de verstrengelde takken boven haar hoofd kon ze niet eens de zon op haar gezicht voelen. Als klein meisje had ze hier tussen de rijen met bomen gespeeld. Toen had de wereld nog zo onmetelijk geleken, vol van avontuur en het onbekende. Nu ze bijna een vrouw was, begreep Elena eindelijk wat de gefluisterde woorden van de andere arbeiders betekenden.

Langzaam maar zeker verstikt de boomgaard je.

Ze hief haar gezicht op. Dit was haar wereld. Een val gemaakt van bomen, bladeren en appels. Het uitzicht gaf haar blik nergens de kans om uit te breken. De lucht was verzadigd van de weeïge stank van rotten-de appels. De geur sijpelde binnen door je poriën, als een brandmerk, een blijk van eigendom, zoals een hond met zijn geur zijn territorium afbakent. Elena tolde om haar as, overweldigd door de schoonheid van de boomgaard.

Kon ze maar vliegen als een vogel, dan was ze hier zo weg. Ze zou over de vlakten van Standi glijden, voorbij de Inova-moerassen klapwieken en tussen de bultruggen van de eilanden van de Archipel door scheren tot ze boven de Grote Oceaan was. Dromend van verre oorden draaide ze om en om onder de takken van de bomen.

‘Als je bent uitgedanst, zus,’ riep Joach naar haar, ‘moest je maar weer eens aan het werk gaan.’

Zijn strenge woorden kortwiekten haar en ze tuimelde uit de wolken terug naar de aarde. Ze keek omhoog naar haar oudere broer. Zijn stem klonk als een echo van haar vader. Heel even kon Elena haar vader zelfs zien in de brede schouders en de krachtige trekken van het gebruinde gezicht van haar broer. Wanneer was dat gebeurd? Waar was de jongen met wie ze schreeuwend door de boomgaard had gedraafd, jagend op denkbeeldige dieren?

Ze liep terug naar haar ladder. ‘Joach, heb jij nooit het gevoel dat je hier weg wilt?’

‘Natuurlijk wel,’ zei hij, zonder op te houden met plukken. ‘Ik wil mijn eigen boerderij. Misschien kan ik wel een stuk land krijgen in de wilde boomgaard bij de Horst.’

‘Nee, ik bedoel weg uit de vallei – uit de boomgaarden.’

‘En een stadse worden in Winterfell, zoals tante Fila?’

Elena klom met een zucht haar ladder op. De boomgaard had haar broer al met huid en haar verslonden; zijn geest en zijn ziel waren verstrikt in de wirwar van takken. ‘Nee,’ probeerde ze weer, ‘weg uit de heuvels, bedoel ik, om andere landen te zien.’

Hij hield op met plukken en keek haar nadenkend aan, een rijpe appel in zijn hand. ‘Waarom zou ik?’

Elena legde de draagband om haar voorhoofd. ‘Laat maar.’ Haar mand leek opeens twee keer zo zwaar. Niemand begreep haar.

Toen barstte haar broer opeens in lachen uit en Elena keek weer op.

‘Wat?’ zei ze, ervan overtuigd dat ze werd uitgelachen.

‘Jij trapt ook overal in, hè, Elena.’ Een plagerige grijns brak Joachs gezicht open. ‘Natuurlijk wil ik weg uit die duffe vallei! Waar zie je me voor aan? Voor een of ander suf boertje? Kom op zeg, ik ben hier weg zodra ik de kans krijg.’

Elena lachte. De boomgaard had haar broer dus nog niet te pakken!

‘Geef me een zwaard en een paard en je ziet me nooit meer terug,’ ging hij verder, zijn blik verloren in zijn eigen droombeelden.

Tussen de rijen bomen lachten ze elkaar toe, als bondgenoten.

Opeens klonk er een schel getingel over het land: de bel voor het avondeten.

‘Dat zou tijd worden!’ zei Joach, die in een soepele beweging van de ladder op de grond sprong. ‘Ik sterf van de honger.’

‘Jij sterft altijd van de honger,’ zei ze met een grijns.

‘Ik ben ook in de groei.’

Daar had haar broer zonder meer gelijk in. Joach was de afgelopen zomer echt de hoogte in geschoten; volgende week werd hij veertien. Hij stak nu al ruim een kop boven haar uit, ook al was hij maar een jaartje ouder. Ze bedwong de neiging om even naar beneden te kijken. De meisjes van de boerderijen in de buurt waren al aan alle kanten aan het uitbotten, maar als zij haar hemd uittrok, was er bijna geen verschil te zien met haar broer. Soms werden ze zelfs aangezien voor broers. Ze hadden hetzelfde rode haar, dat ze allebei in een staart op hun rug droegen, dezelfde groene ogen boven hoge jukbeenderen en dezelfde bruin-verbrande huid. Zij had dan wel meer sproeten, langere wimpers en een kleinere neus, maar ze was vrijwel even gespierd als hij. Van jongs af aan hadden ze samen op de akkers en in de boomgaarden gewerkt, en die jaren hadden hun lichaam op dezelfde manier gevormd.

Tot nu toe was hun werk op de boerderij echter beperkt gebleven tot de lichtere karweitjes. Binnenkort begon Joach aan het zware werk, samen met de andere mannen, en dan zou hij niet alleen de lengte, maar

ook de borstkas en de armen van een volwassen man krijgen. Na een tijdje zou niemand hen meer voor broers verslijten – tenminste, dat mocht ze hopen. Hoe eerder, hoe beter, bad ze in gedachten, terwijl ze ongewild toch naar haar borst staarde.

‘Als je klaar bent met het bewonderen van die appeltjes van je,’ plaagde hij, ‘zullen we dan maar eens gaan?’

Ze plukte een appel en gooide die naar zijn hoofd. ‘Ga toch weg!’ Ze had het boos bedoeld, maar de lach die erachteraan kwam, verpestte het. ‘Ik sta tenminste niet voor de spiegel spierballen te maken als er niemand kijkt.’

Nu was het zijn beurt om te blozen. ‘Dat heb ik nooit... Ik bedoel, dat was niet...’

‘Ga nou maar naar huis, Joach.’

‘En jij dan?’

‘Mijn mand is nog lang niet vol. Ik denk dat ik beter nog even kan doorwerken.’

‘Ik kan wel wat van mijn appels bij jou in de mand doen. De mijne is toch veel te vol. Dan lijkt het net alsof we alle twee even hard gewerkt hebben.’

Ze wist best dat haar broer haar alleen maar wilde helpen, maar toch stak zijn aanbod haar een beetje. ‘Ik kan echt mijn eigen appels wel plukken.’ De woorden kwamen er iets bitser uit dan ze bedoeld waren.

‘Ook goed. Ik probeer alleen maar te helpen, hoor.’

‘Zeg maar tegen moeder dat ik voor zonsondergang thuis ben.’

‘Dat is je geraden. Je weet net zo goed als ik dat ze liever heeft dat we voor het donker binnen zijn. De Cooliga’s zijn vorige week drie schapen kwijtgeraakt.’

‘Dat weet ik. Ik heb de verhalen ook gehoord. Ga nou maar, anders is al het lamsvlees al op voordat je binnen bent. Ik red me wel.’

Een tel lang aarzelde haar broer, zag ze, maar uiteindelijk liet hij toch zijn honger winnen. Hij zwaaide nog even en ging toen tussen de rijen bomen door op weg naar huis. Even later hadden de bomen hem al opgeslokt en vervaagden ook zijn knersende voetstappen in de stilte.

Elena klom tot boven aan de ladder en reikte zo ver ze kon omhoog, naar de zwaarst beladen takken. In de verte ontwaarde ze de rookpluimen die uit de vele schoorstenen van de stad Winterfell opstegen, dieper in de vallei. Ze volgde de donkere, vlekkerige kolommen tot ze vervaagden tot een dunne nevel, hoog boven het dal, waar de wind de rook meevoerde naar de verre oceaan. Kon ze maar mee...

Terwijl ze daar zo stond te staren, hoorde ze haar vader in gedachten weer op barse toon zeggen: *Je zit altijd ergens anders met je gedachten, Elena.*

Met een zucht rukte ze haar blik los van de lucht en liet ze zich met haar buik tegen de ladder leunen om haar evenwicht te bewaren. Dit was haar leven. Met twee handen tegelijk plukte ze appels en liet ze over haar schouder in haar mand vallen. Dwalend langs de takken beproefden haar bedreven vingers of de appels al rijp genoeg waren, totdat alle volgroeide appels die binnen haar bereik aan de takken hingen in haar mand waren beland.

Onder het werken kwam ook de pijn weer opzetten, van tussen haar schouderbladen tot onder in haar rug. Ze negeerde de pijn en bleef doorwerken; maaiend naar de vliegen die om haar hoofd zoemden, klom ze nog een sport hoger zodat ze bij de volgende takken kon, vastbesloten om voor zonsondergang haar mand vol te krijgen.

Na een tijd breidde de pijn in haar schouders zich als onkruid uit naar haar buik. Ze nam een andere houding aan op de ladder, omdat ze dacht dat haar middenrif beurs begon te worden van het leunen tegen de sporten. Opeens sloeg een gemene kramp zijn klauwen in haar onderbuik. Ze verloor bijna haar evenwicht, maar door snel de ladder vast te grijpen kon ze voorkomen dat ze in de diepte stortte.

Met halfdichtgeknepen ogen klemde ze zich vast aan de ladder en wachtte tot de pijn weer zakte. Op den duur zakte hij altijd. De laatste paar dagen had ze al een paar keer een aanval van buikkramp gehad. Ze had het voor zich gehouden, omdat ze dacht dat het kwam van alle blaarbessen die ze had gegeten. De tijd voor blaarbessen was zo weer voorbij, en ze was altijd al dol op die paarsige vruchtjes geweest. Voor die zoete nectar had ze wel een paar krampen over.

Ze klemde haar kiezen op elkaar, zoog haar adem in en liet de pijn over zich heen komen. Na een tijdje restte alleen nog een dof, beurs gevoel. Met haar hoofd op haar armen gunde ze zich even de tijd om een paar keer diep adem te halen voordat ze weer aan het werk ging.

Toen ze opkeek, zag ze iets waardoor haar buik in één klap vergeten was. De avondzon drong door het bladerdak heen en ving een appel in zijn licht, een schitterende vrucht die in omvang nauwelijks onderdeed voor een kleine meloen. Precies het soort grote, sappige appels dat haar moeder het liefst voor haar taarten gebruikte. Zelfs haar vader zou meer dan tevreden zijn als ze met een volle mand én die trofee thuiskwam. Maar kon ze er wel bij?

Ze klom nog een sport hoger, eentje meer dan ze eigenlijk van haar vader mocht, en stak haar arm zo ver mogelijk uit. Haar vingertoppen streken langs de onderkant van de appel, zodat hij begon te bungelen aan zijn tak.

Verdikkeme! Joach had er wel bij gekund als hij er nog was geweest. Maar dit was háár vondst. Ze perste haar lippen op elkaar en stapte

voorzichtig op de volgende sport. De ladder deinde onder haar voeten. Met een arm stevig om de stam geslagen stak ze haar andere hand uit naar de grote prijs. Haar schouder begon te bonzen van de pijn terwijl haar hand beetje bij beetje verder opklom naar die enorme vrucht.

Met een triomfantelijke grijns zag ze hoe haar hand de vlek van zonlicht rond de appel raakte. Tenminste, dat was de bedoeling. Ze stak haar arm nog verder uit, maar op het moment dat haar hand bij de rand van de zonnestraal kwam, verdween hij. In de overtuiging dat ze alleen even verblind was door de zon, raakte ze niet meteen in paniek.

In plaats daarvan zette een hevige kramp zijn tanden in haar onderbuik, met een scheurende pijn alsof iemand een roestige dolk door haar ingewanden haalde. Ze hapte naar adem en liet zich een sport zakken, terwijl ze de boom en de ladder in een innige omhelzing hield.

Terwijl ze daar zo hing, voelde ze warme nattigheid langs haar bovenbenen sijpelen. Vol afschuw keek ze naar beneden, ervan overtuigd dat ze door de pijn de controle over haar blaas had verloren. Verschrikt door wat ze zag, liet ze zich meteen de hele ladder af glijden, tot ze onderaan in een hoopje op de grond lag.

Ze ging zitten en keek nog eens goed. Bloed! Haar grijze broek was in het kruis doorweekt van het bloed. Haar eerste gedachte was dat iets haar vanbinnen had opengehaald. Toen drong het besef door en verscheen er een glimlachje om haar mond. Eindelijk was gebeurd waar ze over had horen vertellen, waar ze zo naar had uitgekeken: haar eerste menstra.

Zij, Elena Morinstal, was nu een vrouw.

Verdwaasd ging ze met een hand naar haar voorhoofd. Voordat ze haar bezwete voorhoofd kon afvegen, zag ze iets vreemds aan haar rechterhand.

Die zat ook onder het bloed!

Over haar hele hand lag een dik, rood waas, alsof ze een robijnkleurige handschoen droeg. Waar kwam dat vandaan? Ze wist zeker dat ze zichzelf niet had aangeraakt van onderen. En zo erg bloedde ze trouwens ook niet.

Ik zal mijn hand wel hebben opengehaald aan een spijker toen ik van de ladder af glee, dacht ze, of aan de scherpe punt van een afgebroken tak.

Het deed alleen geen pijn. In plaats daarvan voelde ze een bijna aange-name koelte. Ze veegde haar hand af aan haar bruingroene hemd. Het bloed gaf niet af. Haar hemd was nog even schoon. Ze wreef steviger over haar hemd. Nog steeds niets te zien.

Haar hart begon te bonken, ze zag sterretjes voor haar ogen en de angst kneep haar keel dicht. Haar moeder had haar nooit gewaarschuwd dat

zoiets kon gebeuren als een vrouw haar eerste menstra kreeg. Misschien was het wel een geheim waar alleen vrouwen van wisten, iets wat ze voor mannen en kinderen verzwegen. Dat moest het zijn! Ze dwong zichzelf rustig adem te halen. Het zou vast niet zo blijven. Haar moeders handen zagen er ook normaal uit.

Ze ademde een paar keer diep in en uit. Het kwam vast goed. Haar moeder zou haar dat rare gedoe wel kunnen uitleggen. Ze ging staan, zette voor de tweede keer die dag haar mand rechtop en raapte haar appels weer bij elkaar. De laatste appel die ze vond was de reusachtige appeltrofee. Die had ze zeker net voordat ze viel nog te pakken gekregen. Wat een geluk! Ze raakte even haar rechteroorlelletje aan om de geesten de gepaste eer te bewijzen voor die gunst. ‘Dank u, lieve Moeder,’ prevelde ze tegen de lege boomgaard. Dat was een goed voorteken aan het begin van haar leven als volwassen vrouw.

Ze bukte zich om haar trofee te pakken en toen ze haar bloedrode hand de vrucht zag grijpen, herinnerde ze zich weer het moment dat haar hand was verdwenen, alsof hij was opgeslokt door het felle zonlicht. Ze fronste en schudde de gedachte van zich af. Het licht had haar vermoeide ogen waarschijnlijk parten gespeeld.

Haar hand sloot zich om de appel. Moeder ging hier vast een heerlijke taart van bakken. Ze zag de vers gesneden punt al voor zich, vol smeulige, warme stukjes appel met kaneel.

Toen ze haar prijs opraapte, trilde de appel even als een levend wezen in haar hand, om meteen daarop te verschrompelen tot een rimpelige, verdroogde klont. Met een vies gezicht liet ze hem vallen. Zodra de vrucht de grond raakte, flitste er een steekvlam uit op die haar bijna verblindde. Elena sloeg een arm voor haar gezicht, maar het licht verdween even snel als het was opgeschoten. Voorzichtig liet ze haar arm weer zakken. Van de appel was alleen nog maar een hoopje as over.

Heilige Moeder van Regalta!

Ze deinsde achteruit bij het zien van het donkere hoopje, en op dat moment galmde de bel voor het avondeten weer over de boomgaard. Ze schrok op, maar het geluid zette haar ook in beweging. Ze liet haar mand staan en zette het op een lopen.

Tegen de tijd dat Elena het erf van haar familie in zicht kreeg, zorgden alleen de laatste stralen van de ondergaande zon nog voor een streepje licht aan de westelijke hemel. Dichte schaduwen lagen over de aangestampte aarde tussen de paardenstal en het woonhuis. Met een sprong over de greppel die water naar de boomgaard bracht, kwam ze aangestormd door de laatste rij bomen.

Een wagen vol dagloners kwam haar tegemoet, op weg naar de straat.

Over het erf klonk bulderend gelach. De ezeldrijver, Horrel Fert, gebarde dat ze uit de weg moest gaan. 'Even doorlopen, meissie,' riep hij tegen haar. 'Ik heb hier een bak vol hongerige mannen die hard aan een hap eten toe zijn.'

'En aan een biertje! Vergeet vooral het bier niet!' riep iemand achter in de wagen. Zijn opmerking werd gevolgd door een nieuw schaterlachen. Elena sprong opzij naar de rand van het erf. De vier muilezels voor de wagen zetten zich schrap in hun tuig en trokken de kar met krakende wielen langs haar heen. Ze stak haar rechterhand al op om de vertrekkende arbeiders uit te zwaaien, maar toen liet ze hem weer zakken en stopte hem weg achter haar rug, vol plotselinge schaamte over haar bevlekte hand. Als die rode kleur een teken was van haar ontluikende vrouwelijkheid, geneerde ze zich opeens om die verandering ten overstaan van die uitgelaten troep mannen kenbaar te maken. Ze merkte dat ze al bloosde bij de gedachte.

Zodra de wagen voorbij was gerold, schoot Elena weg over het erf, maar ze was nog binnen gehoorsafstand toen een van de mannen tegen een ander zei: 'Wat een rare meid is dat toch. Dat kind daast altijd maar rond. Ze is niet helemaal goed, als je het mij vraagt.'

Elena negeerde zijn krenkende opmerking en liep verder naar de achterdeur van het huis. Het was niet de eerste keer dat ze zoiets had opgevangen. De kinderen op school hadden een nog veel scherpere tong. Elena was altijd al een lang, slungelig meisje geweest dat in de oude, zelfgemaakte afdragertjes van haar broer liep. Ze was vaak het mikpunt van spot en ze had de weg van school naar huis vaak genoeg huilend afgelegd. Zelfs haar meesters vonden haar wat traag; ze vatten haar dagdromerij op als blijk van haar beperkte vermogens. Ook dat oordeel deed pijn, maar in de loop der jaren had Elena's hart een dikke laag eelt gekregen.

Met haar broer en een handjevol jonge kinderen van omliggende boerderijen als haar enige speelkameraadjes, had Elena ontdekt hoe heerlijk het kon zijn om alleen op onderzoek uit te gaan. Ze had allerlei mooie plekjes ontdekt in de omringende heuvels: een konijnenhol waar reeën en herten gewoon uit haar hand kwamen eten; een mierenhoop die even groot was als zijzelf; een holle boom die ooit door de bliksem was getroffen; een veldje dat lang geleden als begraafplaats had gediend, vol grafstenen waar de schimmel als rijp overheen lag. Vaak kwam ze na zo'n dag rondzwerven uitgeput thuis, onder de schrammen van braamstruiken en onder de modder, maar met een brede lach op haar gezicht. Deze keer naderde Elena fronsend de achterdeur en ze vertraagde haar pas.

Hoezeer ze ook van haar ontdekkingstochten genoot, ze kon niet ont-

kennen dat er de laatste tijd een zekere onvrede in haar hart was geslopen. Ze betrapte zichzelf er vaak op dat ze naar de verre horizon staarde. Haar handen hunkerden naar iets waar ze geen woord voor had. Het leek alsof er diep in haar botten een storm op til was die elk moment kon losbarsten.

Elena klom de treden naar de achterdeur op. Toen ze de deurkruk wilde pakken, viel haar oog op haar hand, die rood opgloeide in het laatste zonlicht. En nu dit weer! Wat zou dat te betekenen kunnen hebben? Haar bevende vingers bleven even boven de koperen klink hangen. Voor het eerst kreeg ze een besef van hoe groot en diep het onbekende voorbij haar boomgaard werkelijk was. Plotseling angstig geworden, deed ze haar ogen dicht.

Waarom zou ze ooit van huis weg willen? Hier was ze veilig, hier was iedereen die van haar hield. Hier was het land rondom zo vertrouwd als een oud flanellen nachthemd op een koude morgen. Waarom zou ze naar iets anders verlangen?

Terwijl ze daar op de drempel stond te huiveren, vloog de deur voor haar neus open, zodat ze van schrik een stap achteruit deed. Haar vader torende boven haar uit in de deuropening, met zijn grote hand stevig om Joachs schouder. De twee mannen leken verbaasd om Elena op de stoep te zien staan.

‘Zie je wel,’ zei Joach schaapachtig, ‘ik zei toch dat ze zo zou komen?’

‘Elena,’ zei haar vader, ‘je weet heel goed dat je niet alleen in het donker in de boomgaard mag komen. Je moet eens leren...’

Elena vloog haar vader in de armen.

‘Wat is er, liefje?’ vroeg hij, terwijl hij haar in zijn sterke armen sloot.

‘Wat is er aan de hand?’

Ze drukte haar gezicht tegen haar vaders borst en bad dat hij haar nooit meer zou loslaten. Meer nog dan het rieten dak en de warme haard was dit haar thuis.